

No perdre la pau llegint “Estimada Amazònia”

Dg, 16/02/2020 per Catalunya Religió

(Bernabé Dalmau-Monjo de Montserrat) En l'última sessió de treball del recent sínode amazònic, el 26 d'octubre, el papa **Francesc** [comentà](#) que, encara que no sigui preceptiva la publicació d'una Exhortació apostòlica postsinodal, ell pensava escriure-la i que la publicaria molt aviat. És el text que fa pocs dies hem [conegut](#) amb el títol *Querida Amazonia*, i és lògic que, si els Sínodes episcopals són assemblees de vot consultiu, el sant pare reculli totes les aportacions i estableixi el seu parer magisterial. Un document postsinodal aparegut tan ràpidament després de la celebració ja feia preveure, contràriament a les expectatives mediàtiques, que no prendria decisions radicals ni tindria el pòsit extens i elaborat que van tenir les exhortacions com ara l'*Evangelii nuntiandi* de **Pau VI** o les de **Joan Pau II**, publicades generalment un any després de cada Assemblea ordinària.

Aquesta vegada Francesc ens ha volgut oferir exactament una exhortació, una reflexió d'encoratjament, farcida d'al·lusions poètiques, entre elles una cita de **Pere Casaldàliga**. Ha triat el llenguatge literari dels somnis, que inicià **Martin Luther King** i que en el catolicisme imitaren els cardenals **Hume** i **Martini**. Els quatre somnis del papa són aquests:

“Somio amb una Amazònia que lluiti pels drets dels més pobres, dels pobles originaris, dels últims, on la seva veu sigui escoltada i la seva dignitat sigui promoguda.

Somio amb una Amazònia que preservi aquesta riquesa cultural que la destaca, on brilla de maneres tan diversos la bellesa humana.

Somio amb una Amazònia que custodii gelosament l'aclaparadora bellesa natural que l'engalana, la vida desbordant que omple els seus rius i les seves selves.

Somio comunitats cristianes capaces de lliurar-se i d'encarnar-se en l'Amazònia, fins al punt de regalar a l'Església nous rostres amb trets amazònics.

Aquests somnis donen peu als quatre capítols centrals del document. El primer, “Un somni social” és el que examina les injustícies de la zona, les institucions perjudicades i proposa un nou sistema social que privilegiï les relacions fraternes tot oposant-se a qualsevol forma de discriminació. El segon somni és el cultural, que sàpiga cultivar les arrels d’aquestes nacionalitats amb més de 110 pobles indígenes en aïllament voluntari. Per això caldrà fomentar encontres interculturals i socórrer les cultures amenaçades. El tercer somni és l’ecològic, i subratlla que la cura de les persones i la cura dels ecosistemes són inseparables. D’aquí la necessitat de fomentar l’educació ecològica i saber contemplar l’Amazònia i estimar-la i sentir-s’hi íntimament unit. El quart somni és el de la renovació eclesial, tota l’obra d’evangelització i d’inculturació, tant en l’espiritualitat com en la litúrgia i la ministerialitat.

La renovació eclesial

A aquest darrer i quart somni és el que li correspondria tractar els tres temes més mediàtics. Hi són descrits però no amb la terminologia amb què ens tenen acostumats els mitjans de comunicació, és a dir: ordenació presbiteral d’homes casats, diaconat femení i ritu amazònic. Aquest fet és el que més pot sorprendre i àdhuc decebre algunes persones. S’ha parlat d’un paral·lelisme amb el que va succeir amb l’encíclica *Humanae vitae*. Si és que hi ha paral·lelisme, jo el veuria en la dificultat de transmetre allò que és fruit d’un gran discerniment. Això es donà en sant Pau VI i es dona ara en el papa Francesc. El que sí que jo posaria la mà al foc és que el sant pare no ha decidit per pressions de mitjans de comunicació o d’alts dignataris eclesiàstics.

Jo no tinc somnis però sí memòria. I, en llegir els paràgrafs del text postsinodal referent a aquests temes, he recordat la narració sentida fa quatre mesos de llavis del cardenal del Japó, on en aquelles illes van mantenir la fe durant dos segles uns cristians que no tingueren preveres. També he recordat que sant Tomàs d’Aquino, almenys en tres ocasions, afirma que el poder de Déu és superior als sacraments visibles (*Dei potentia sacramentis visibilibus non alligatur*). Ja sé que aquestes impressions en el moment present poden sonar fins i tot a sarcasme, però personalment m’han ajudat a no perdre la pau ni un instant en llegir la *Querida Amazonia*. El cardenal **Schönborn**, poc sospitós d’alinejar-se en posicions tradicionalistes, ha declarat que l’Amazònia no estaria mancada de preveres si molts d’aquests no haguessin emigrat d’aquella zona, i ho concretava fent notar que 1.200 preveres colombians s’han traslladat a Europa i als Estats Units. En una paraula: davant de situacions complexes que demanen molt discerniment no necessàriament hi ha una sola solució institucional.